

Birželio 7 d.: Nekalčiausioji Mėnuo s širdis, Lukrecija, Milda, Pėle, Ratautas, Robertas, Romantė.
Birželio 8 d.: Eigintė, Germinė, Liopas, Medardas, Mėrūnas, Vėmas.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

ATSISVEIKINOM SU A.A. JONU DAINAUSKU

ir iki mirties buvo jo tarybos nariu.

Pedagoginio lituanistikos instituto direktorė, Stasė Petersonienė sako, kad institutas prarado pasižventusį jaunimo mokytoją, nuo 1968 metų dėsiusį istoriją šiame institute. Jis buvo studentų mylimas, nes moko juos sudominti istorijos įvykiais. Nors buvo jau garbaus amžiaus, niekada nepraleido jam skirtų pamokų.

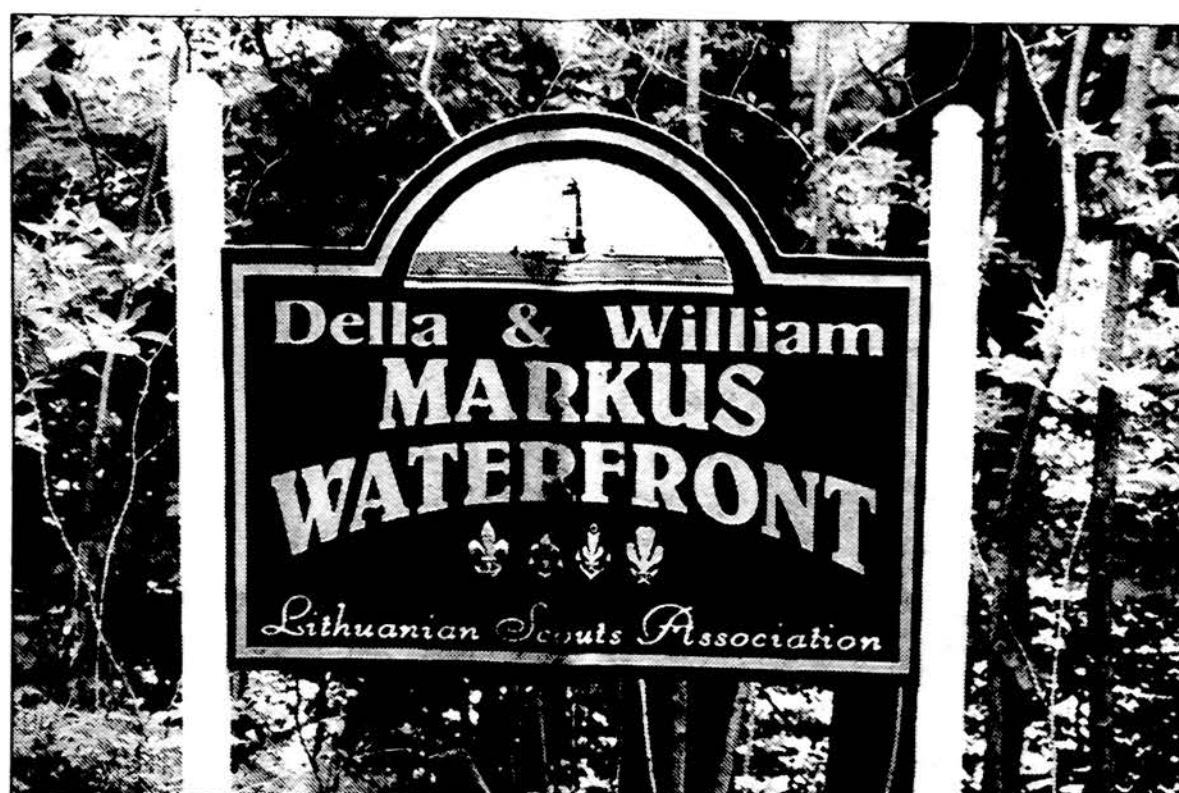
Vydūno fondo valdybos pirmininkas, v.s. fil. Vytautas Mikūnas savo žodyje pabrėžė, kad Jonas Dainauskas buvo gražiai dirbti su jaunimu ir vyresniais skautais. Jis yra daug prisidėjęs prie Vydūno ugdymo, dalyvaudamas valdyboje, skaitydamas pranešimus su vaziavimuose ir dalyvaudamas Akademinių Skautų sąjungos dalyvavimuose šventėse.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininkas Petras Buchas apgailestavo, kad Lietuva prarado nuosirdų patriotą, įdėjęs daug pastangų Lietuvos istorijos ir jos kultūros plėtojimui. Jis, Lietuvos gerovei ir jos garbės apgynimui yra pašventęs daug savo gyvenimo metų.

Jaunimo centro tarybos pirmininkas, Vaclovas Momkus apgailestavo pasigėjęs Jono Dainausko, nes šis centras buvo jo antriųjų namai, į kuriuos jis lankydavosi beveik kasdieną.

Akademinių Skautų sąjungos vardu kalbėjo v.s. fil. Rimas Griškėlis ASS vadijos pirmininkas. Jis reiškė gailėtį netekus pirmūno — Jono Dainausko, vieno iš Akademinių Skautų sąjungos steigėjų Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Jis veiklus šios organizacijos narys. Taip pat aktyviai dirbo ir Lietuvių Skautų sąjungoje, vykdydamas įvairias pareigas. Už didelius nuopelnus Lietuvių Skautų sąjungai jam buvo suteiktas „Gedimino Vilko“ ordinas. Jis buvo jaunimo mylimas ir visada dalyvaudavo Akademinių Skautų sąjungos šventėse. Savo pašnekesiuose visada iškeldavo garbingą Lietuvos praeitį ir kviesdavo ne daug svetimos kalbos išsinešius laikaščiui. Jis buvo vienas tų darbuotojų, padėjusių Lituanistikos tyrimo ir studijų centro įkūrimui.

Los Angeles ASS skyriaus vardu atsisveikino fil. Gediminas Leskys, nes J. Dainauskas

Iškaba prieš priėjimą prie Eden ežero, kuriu jau daug metų naudojasi Čikagos skautai ir skautės, stovyklaujantys Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan valstijoje

ten lankydavosi ir jam buvo ruošiami gimtadienio suėjimai.

Algis Regis atsisveikino Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjungos ir mažlietuvių bendrijos vardu, iškeldamas Velionio meilę ir rūpestį Mažosios Lietuvos likimu. Jis ypač pergyveno Sovietų Sąjungos Karaliaučiaus krašte įvykdytu totaliniu gyventojų genocidu ir naikinimu visko, kas primena, kad tas kraštas nuo amžių yra lietuvių žemė. Šiuo reikalu jis yra plačiai kalbėjęs susirinkimuose, suvaziavimuose, rašęs spaudoje. Dainauskas buvo ir laisvės kovotojas — dar gimnazistų būdamas savanoriškai įsijungė į 1923 m. Klaipėdos krašto vadavimą. Iki paskutinės gyvenimo dienos nesiliovė rūpintis Mažosios Lietuvos galimybėmis susijungti su Lietuvos valstybe ateityje.

Pilypas Narutis, Lietuvių Politinių kalinių sąjungos pirmininkas iškėlė J. Dainausko patriotiškumą ir nenusilenkimą okupantams; jis buvo kalinias vokiečių ir rusų. Tai Lietuvos ažuolas, bet jų skaičius mažėja, o ar atsiras jaunimo tarpe asmenų, kurie seks Jono Dainausko ir kitų didvyrių pėdomis, kad reikaliui esant aukotų savo gyvybes, kaip tai darė Lietuvos savanoriai ir partizanai, kad Lietuva būtų laisva.

Atsisveikinime dalyvavo fil. Vytenis Statkus, kalbėjęs ASS Filisterių vardu; fil. Kęstutis Jėčius, atstovavo LSS Brolijos Vyriausią skautininką Romą Otto; skautininkė Dalia Trakienė atsisveikino LSS Seserijos vardu. Visi kalbėtojai išskėlė J. Dainausko meilę jaunimui, Lietuvių Skautų sąjungai ir jos nariams, paskyrę didžiausią savo gyvenimo dalį. Atsisveikinime buvo pasigėjęs kitų organizacijų veikėjų, nors ne vienas jų yra dalyvavęs jo paskaitose. Jis nebu-

AČIŲ WILLIAM IR DELLA MARKUS

William ir Della Markus daug metų leido jiems priklausanti Eden ežero pakrante naudotis Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan, stovyklaujantiems Čikagos skautams ir skautėms. Šiais metais William ir Della Markus pranešė, kad minima ežero pakrante bus dovanota Čikagos lietuvių skautams. Ši žinia nepaprastai sujaudino ir pradžiuo skautus ir skautes. Ši pakrante skautams labai reikalinga. Stovyklos metu kasdien naudojames ežeru. Be ežero stovyklų programų negalėtume pilnai įgyvendinti, ypač jūrų skautų ir skautių. Dauguma jūrų skautų ir skautių Eden ežere išmoko plaukti kanojomis ir buriuoti. Kas gi gali užmiršti pirmuosius buriavimo patyrimus.

Kaip padėkos ženklą, „Nerijos“ tunto jūrų skautės ir „Lituanicos“ tunto jūrų skautai William ir Della Markus dovanuoja menišką iškabą, pastatytą prie priėjimo pakrantės. Iškaboje pavaizduotas Ludington švyturys. Švyturys yra didelės reikšmės Markų sūnui, buvusiam prekybos laivyno (merchant marine) jūrininkui. Iškaboje yra ir LSS Brolijos ir Seserijos ženklai. Iškabą padarė j.s. Petras Jokubauskas, ženklus išdrožinėjo j.v.s. Antanas Levanas, o j.s. Romas Česas padėjo broliui Petriui tą iškabą pastatyti.

Dėkojame William ir Della Markus už nuolatinę paramą stovyklaujantiems lietuviams skautams. Mūsų jaunų skautų ateitis šviesi. Dėka mūsų geradarių, skautiškas jaunimas turės galimybę ir toliau džiaugtis ežeru, kaip juo džiaugėsi jau ne viena mūsų skautų karta. Ačiū ir ilgiausių metų William ir Della Markus!

Gero vėjo!
j.v.s. Vilgailė
Lendraitienė

RUOŠKIMĖS STOVYKLAUTI

Čikagos ir apylinkių skautų ir skautių stovykla Rako stovyklavietėje vyks š.m. liepos 15-26 d. Stovyklos pavadinimas „Medinė“. Registracija bus vykdoma per tuntus. Informacijai ir registracijai kreipkitės į savo pastovyklių viršininkus:

„Aušros Vartų“ / „Kernavės“ tuntas — ps. Joratė Vallee, tel. 708-839-1305;

„Lituanicos“ tuntas — ps. Gintaras Aukštuolis, tel. 708-352-2664;

„Nerijos“ tuntas — ps. Aldona Weir — 630-964-9120;

Jaunų šeimų — s. Gintaras Lietuvninkas, tel. 708-447-7033.

Registracija baigsis birželio 23 d. Po šios dienos registruojantis bus pridėdamas priedinis 40 dol., mokėtis už kiekvieną stovyklautoją. Būtina pilnai užpildyti visus registracijos, o ypač sveikatos žinių lapus.

Stovyklon priimami vaikai nuo 8 metų amžiaus, išskyrus Jaunų šeimų pastovyklę. Norintieji stovyklon važiuoti autobusu, prašomi pranešti stovyklos viršininkui. Autobuso kaina 50 dol. asmeniui.

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Detroit

Birželio 10 d. — Skautiška vakaronė 6:30 v.v. Dievo Apvaizdos Kultūros centro kavinėje.

Birželio 11 d. — Detroito „Baltijos“ ir „Gabijos“ tuntų 50 metų jubiliejinė šventė Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre.

Čikagoje

Rugšėjo 24 d. — Čikagos skautininkų draugovės 50 metų veiklos sukakties minėjimas.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindekiene

Administratorius — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotėra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

STOVYKLOS

Birželio 17-24 d. — Detroito „Baltijos“ ir „Gabijos“ tuntų stovykla Dainavos stovyklavietėje, Manchester, MI.

Liepos 15-26 d. — Čikagos skautų ir skautių stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Rugpjūčio 5-13 d. — LSS Ramiojo vandenyno rajono stovykla „Rambyn“ stovyklavietėje, Big Bear, CA.

Rugpjūčio 6-20 d. — Kanados rajono stovykla „Romtvoje“.

Rugpjūčio 13-20 d. — LSS Atlanto rajono stovykla Bolton, MA, Resolute Boy Scout Camp.

VISI KVIEČIAMI

Čikagos skautininkų draugovė kviečia visas skautininkes, skautininkus, brolius ir seses sekmadienį, birželio 11 d., 11:30 val. r. dalyvauti Šv. M. Marijos Gimimo parapijos (Marquette Parke) bažnyčioje aukojamos šv. Mišiose už a.a. seses Aldonos Palukaitienės vėlę. Jos mirties metinėse prisiminkime ir dalyvavimu bei malda pagerbkime Amžinybės išėjusią veiklią skautininkę.

KANADOJE

Šv. Jurgio šventė
Toronto

Atvelykio sekmadienį, balandžio 30 d., „Rambyn“ ir „Šatrijos“ tuntai gražiai paminėjo savo patrono šv. Jurgio šventę. Iškilmingai su vėliavomis dalyvavo Mišiose Lietuvos kankinių šventovėje. Giedojo „Angeliukų“ choras, vad. Nijolės Benotienės. Po Mišių Anapilio salėje vyko iškilminga sueiga. Komendanto pareigas atliko sl. Saulius Simonavičius. V.S. v.s. fil. R. Pencylienės įsakymus skaitė K. r. atstovė v.s. J. Neimanienė. Į paskautininkų laipsnį pakeltos: tunt. vyr. sk.v.sl. Rūta Baltaduonytė-Lemon ir prityrusių skautių dr. kė ir Gilvelio kursų instruktorė Irena Petrauskienė. Ji vedė prityrusių skautių įžodį, kurį davė J. Simalionytė, V. Pečiulytė ir V. Benotaitė. Į pirmą patyr. laipsnį išlaikė A. Baturaitė, L. Braziukaitė ir A. Radzevičiūtė.

V.S. v.s. Romo Otto įsakymą perskaitė K. r. atstovas s. fil. A. Simonavičius. Patangumo žymeniu apdovanotas M. Turczyn. „Rambyn“ tunto įsakymus skaitė sl. A. Rusinas. Skautininkų įžodį vedė K. r.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pimas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktuškai. Susitarimai (kalbėti angliskai).
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaltėnų lietuvių kaimas
6918 W. Archer Ave., Suite 3 ir 6
Chicago, IL 60639
Tel. 773-229-9885
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILBIA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. PETRAS KISIČIUS
NKSTŲ, PSLES, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2808

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-5236

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Valių gydytoja
900 Ravinia Pl., Oak Park, IL
Tel. 708-348-0867
Priklauso Palos ir Christ Ignonėms.
Nuolaida naujai atvykusiems.

• Šypsena — nieko nekainuoja, o suteikia daug.

• Šypsena — praturtina tą, kam yra skirta, nenusikurdina to, kuris ją dovanuoja.

atstovė v.s. J. Neimanienė. Skautininkų kaklaraiščiais pasipuošė „Šatrijos“ tunt. R. Baltaduonytė-Lemon ir prityrusių sk. dr. kė J. Petrauskienė. Po įžodžio tunt. Rūta sveikino visas vadoves ir visoms įteikė gėlių. Baigiant tunt. s. M. Rusinas priminė, kad sueigos po šeštadienines mokyklos pamokų užsibaigė, tačiau skilčių sueigos vyks susitarus tėvų namuose arba gamtoje.

F.M.

Atsisveikinimo su a.a. Jonu Dainausku gedulines šv. Mišiose, š.m. birželio 2 d. Jaunimo centro didž. salėje. Iš k. — koncelebrantai — v.s. fil. kun. Juozas Vaišnys, SJ, prelatas Ignas Urbonas, kun. Jonas Duoba, MIC, ir skautinių skaitytojas v.s. fil. Antanas Pauzuolis.

Nuotr. Ed. Šulaitis

BŪTINA PASMERKTI KOMUNIZMA

LIŪDA RUGIENIENĒ

Jau dešimtį metų savo tarpe diskutuojame: kodėl Lietuva nieko nedaro dėl komunizmo ideologijos pasmerkimo? Štai mums visiems gera naujiena: birželio mėnesį Lietuva daro, bet ar mes padėsime? Ar padėsime Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungai, Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių bendrijai, Lietuvos Politinių kalinių sąjungai, Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžiui šį svarbų komunizmo idėjos pasmerkimo kongresą ir tribunolą surengti? Tai nėra lengva uždutis, ypač kuomet šios organizacijos nepasiturtintos ir taip pat nevaldantios, nors Lietuvos valstybė yra šiek tiek įsipareigojusi šį svarbų tarptautinį renginį paremti.

Kodel komunizmo ideja pasmerkti kongresas yra rengiamas Lietuvoje? Antanas Seikalas LR Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijos posėdyje šį pavasarį aiškino taip: 1989 m. Maskvoje vyko tarptautinis lagerių sukilėlių kongresas. Jame dalyvavo keletas atstovų iš Lietuvos ir Vilniaus tremtinių choras. Ten iškelta ideja, kad kongresas, panašus į Niurnbergo procesą, vyktų Lietuvoje, nes tai šalis, kuri labiausiai nukentėjusi, ir užsieniečiams atrodo, kad Lietuvoje būtų galbūt tinkamiausios sąlygos tai padaryti. Užsieniečiai priekaištavo lietuviams, kad labai uždari, turėdami daug liudininkų bei rašydami knygas nevertia i užsienio kalbas ir todėl apie lietuvius mato žinoma. A. Sekalis sakė, kad „reikia atiduoti duoklę tiems žmonėms, kurie šį kongresą pradėjo įjudinti labai sunkiomis sąlygomis.“ Pirmiausia dėl finansinių galimybių, kita vertus, dėl tam tikros atmosferos, kuri susijusi su šiuo kongresu. Prašyčiau atkreipti dėmesį į tai, kad nedraugiška spauda ima visa tai neigti ir apvertia viską aukštytyn kėjom. Suprantama, kad kai kam tas kongresas yra labai nenaudingas, tačiau jis pasitarnautų mūsų tautos apsisvalymui ir parodymui kas yra kas. Mes tikimes dideles paramos iš užsienio lietuvių, iš savo tautiečių tokių pat tremtinių“.

Tarptautinio kongreso „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“ rengimo komitetą sudaro: pirmininkas Vytautas Miliuskas, Povilas Jakucionis, Arvydas Anušauskas, Artūras

Flikaitis, Vytautas Balsys, Vytautas Bukauskas, Teresė Birutė Burauskaitė, Jonas Čeponis, Arimantas Dumčius, Tomas Algis Geniušas, Petras Girdzijauskas, Pranas Kavaliauskas, Dalia Kuodytė, Antanas Lukša, Adomas Lukoševičius, Algis Juozas Markunaitis, Vidmantas Samys, Antanas Seikalis, Povilas Varanaukas, Algimantas Lisauskas.

Kongresas įvyks birželio 12-15 d. Vilniuje. Pirmąją kongreso dieną kongreso dalyviams išnagrinėti žodį tars LR seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, sveikins prezidentas Valdas Adamkus ir ministras pirmininkas Andrius Kubilius. Kongreso darbas organizuojamas trijose sekcijose: komunizmo ideologijos analizė, komunizmo nusikaltimų tyrimai, komunizmo nusikaltimai atskirose valstybėse. Darbas Tribūnole vyks pagal savo programą Lietuvos Mokslų akademijos salėje (Gedimino pr. 3). Tribūnole sudėti sudaro septynių teisėjų kolegija iš septynių šalių, posėdžių sekretoriata sudaro asmenys iš penkių šalių, o kaltintojai yra kiekvienos šalies kaltinamųjų akta pateikiantys asmenys. Kaltinamame akte turi atspindėti: materialinė žala (valstybės ekonomikai, žemės ūkio kolektyvizavimas, atskirų visuomenės sluoksnių turto nacionalizavimas, besaikis gamtinių išteklių naudojimas, išvežant kitur, bendra materialinė žala valstybei), dvasinis genocidas (religijos laisvės ir spaudos laisvės pažeidimai, tikėjimo ir religinės praktikos persekiojimas, kultūros vertybių, paminklų, knygų, bažnyčių ir kt. naikinimas, žala švietimui, menui, kultūrai, žmogaus teisių pažeidimai, visuomenės demoralizavimas), žala tautos genofondui (žuvusieji laisvės kovose, aužudymai, tremimai, tremties ir kalinių pasekmės, pasitraukimas nuo teroro į kitas šalis).

Kongreso baigiamasis posėdis įvyks birželio 14 d. Sporto rūmuose, 9-12 val. ryto, kur bus paskelbtas Tribuno lo nusprendis, priimtos rezoliucijos ir kongreso uždarymas. Puse pirmos val. p.p. bus ekumėninės šv. Mišios už komunizmo kankinius, o pusę antros — masinė antikomunistinė demonstracija — eiseną nuo arkikatedros į Lukiškių aikštę, antrą val. p.p. Gedulo ir vil-

Detroito „Žiburio“ liuanistinės mokyklos septinto skyriaus mokinės mokyklos jubiliejineje šventėje dainuoja Prano Zarankos sukurta mokyklos daina. Iš k. pirmoje eil. — Urtė Zableckaitė, Ingrida Miškinytė ir Laura Karvelytė. Antroje eil. — Inga Moss, Svaja Mikulionytė, Vija Underytė, Arija Kasputytė ir Alana Zamboraite.

ties dienos renginiai, o trečią val. p.p. — meninė programa atvirojoje erdvėje. Tie, kurie žada tuo metu lankytis Vilniuje, turėtų atkreipti dėmesį į kongreso programą ir joje dalyvauti, padaryti nuotraukas, nufilmuoti ir grįžę parašyti savo išspūdžius mūsų visuomenei. Kongresas gi nėra eilinis mūsų tautos suėjimas ar pabėdžravimas — jo

mas ar pabēdņavimās – jo pasiektas tūres svarīos reikāmes valstībēs istorijojē ir politikojē. Daugiau informācijojē apie kongresu galima gauti pas Agnē Rudēniņē, Gedimino 15, Vilnius – 2001, Lietuva, tel. 370-2-22-71-12, elektronijojē pašto adresās: fsicc@lrs.lt, o kongreso puslāpis kompiuterijojē terpējē yra: <http://ok.w3.lt/2000/>

Kongreso dalyvių sąrašas yra ilgas ir įspūdingas. Dalyvauti yra sutikę: dr. Jaraslava Moserova, generalinės UNESCO konferencijos, prezidentė, Elena Bonner, Andrejaus Sacharovo našlė, Sergej Kovaliov, vienas garsiausių žmogaus teisių gynimo aktyvistų, A. Sacharovo bendratygis, prof. Vytautas Landsbergis, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Jonas Boruta, Vladimir Ariel Cohen, vyr. analitikas Heritage Foundation, Dan Fisk, Heritage Foundation, gerai žinomas Kubos ir P. Amerikos komunizmo specialistas, Herbert Romerstein, dr. Balint Vas-

Romerstein, dr. Baht vazonių, Amerikos Fondo Centro direktorius. Kongreso dalyvių sąrašas yra atstovai iš Rusijos, Anglijos, Kanados, Ukrainos, Čekijos, Japonijos, Vokietijos, Latvijos, Estijos, Kroatijos, Bulgarijos, Čekijos, Švedijos, Vengrijos, Slovakijos, Albanijos. Laukiama atsakymų iš kitų svarbių asmenų.

LR Seimo ir JAV LB atstovų komisija buvo atkreipusi

dėmesį, kad kongrese nebūtų pamirštas Mazosios Lietuvos gncidas. Šį reikalą pabrėžė ir savo rezoliucijoje. Kongreso programoje yra numatyti du pranešimai: doc. A. Arbūšauskaites: „Mazosios Lietuvos gyventojų gncidas sovietų okupacijos metu“, ir V. Šilo „Sovietinis Mazosios Lietuvos gncidas ir pastangos jį pasmerkti“.

Aisku, kad tokios apimtys kongresas yra susijęs su didėlemis išlaidomis. Rengimo komitetas yra sustatęs 682,000 Lt. biudžetą. Tai gana kukli suma, palyginti su kitais masiniais renginiais, ypač kuomet yra numatyta, kongresui pasibaigus, išleisti trims kalbomis leidinį. Tai bus istorinė medžiaga. JAV

Lietuvių Bendruomenė XV tarybos pastarojoje sesijoje išpareigojo kongresą paremti, nutarta praveisti specialų vakarą, kuriam vadovauti sutiko tarybos prezidentui narė Dalia Puškorienė. Ji kreipėsi laišku į visas apygardas ir apylinkes, prašydama rinkti aukas, tačiau aukas galima surasti ir tiesiogiai. Prašome teikti rašyti: „LAC, Inc. — Congress“. Adresas: 130 Steeple Chase, Willoughby Hills Ohio 44092, telefonas (440) 943-5762. Kongreso rengimo komitetas taip pat kreipėsi mūsų fondus, reikia tikėtis kad ir fondai atitinkamai padės.

Tiems, kurie išgyveno 1940-1941 metais komunizmo „rojų“, aiškinti apie komunizmo aukas ir jo pasekmes mūsų trautai nereikia, mažiau šių istoriją žino ir supranta mūsų vaikai, o dar mažiau žinos ir supras vaikaičiai, ypač kuomet stengiamasi to žiauriaus laikotarpio įvykius patikslinti, arba istorijos rašymui nustumti į ateitį, kai jau ne

beliks tikrųjų liudininķu, o tik sovietu r vokiečiu sudarkyti r fiktyvus dokumentai. Nevenkime padeti kongreso rengėjams nors r kuklia pinigine auka atminčiai kanciu t asmenu, kurie zuvo, prarado ne tik savo artimuosius, turtą, bet kartu r sveikatą ko voje su komunizmu, padėjo Lietuvai iškovoti laisvę r nepriklausomybę. Komunizmo aukos taip pat reikalauja pagarbos r amžinos atminties, kaip r holokausta, o komunistai nuzudę 85-100 milijonu žmonių (dar vis nepajęgiama tikelių skaičiu nustatyti). Nebijokime artimai prieçiai r tiesai pažvelgti į akis.

VYDŪNUI SKIRTA PARODA

Kovo 23 d. Kultūros ministerijos Muziejų skyriaus vadovas Romanas Senapėdis ir Maironio lietuvių literatūros muziejaus direktorė Aldona Rušcekaite lankėsi Karaliaučiaus srities Tilžės mieste, kur susitiko su šio miesto Istorijos muziejaus direktoriumi Gregorijumi Ignatovu. Vykdė draugijos Karaliaučiaus srities pirmininku Teodoru Budriu ir aptarė galimybes lankytis, kol bus suremontuota Lietuvos kultūros centro patalpos, šiame muziejuje įrengti Vydunei skirtą ekspoziciją — parodą. Taip pat tartasi dėl galimybes šią kilnojamąją parodą eksponuoti K. Donelaičio muziejuje Tolminkiemyje bei kitose Karaliaučiaus srities vietose.

• **M. K. Čiurlionio** kūriniai eksponuojami gegužės 12 rugsėjo 10 d. Nante, Juliane Verne gimtajame mieste, vyksiančiame kultūrinių renginių cikle, kuris skirtas žiniamajam rašytojui fantastui.

Žmonės be vietos

Jā vilkstīnēs niekad nesiborā. Vadīnkime juos pabēgļiem, išvietīntaisiem, emigrantais, imigrantais... Tai žmonēs dēl vienokiū ar kitokiū priezastīū palikē savo gimtuosius namus, pasklīdē po platūji pasaulī, ieskodomī prieglobsci, sotaus, saugaus gyvenimci. Vieni jī randa, kiti, deja, taip ir lieka „žmonēs be vietas”.

Žiloje senovėje laikotarpiai, kuomet iš savo gyvenamųjų vietų pajudėdavo didžiausi būriai apgautųjų, buvo vadinti „tautų kraustymosi“ vardu. Dabar, galima sakyti, vyksta „tautų maišymasis“, kai jau reta, kad valstybėje yra tik vienos tautinės grupės, ar net vienos rasės, gyventojai. Antrojo pasaulinio karo metu tų tautų maišymasi daugiausia nulėmė fronto veiksmai ir okupacijos, pokario metais — ekonominės sąlygos ir galbūt „naujų horizontų ieškojimas“.

Vis tik per pastaruosius 50 metų pabėgėlių ir išvietintųjų skaičius niekada nebuvo nutrūkęs. Ir tai ne keli ar keliasdešimt tūkstančių, o keli šimtai tūkstančių, net milijonai. Vien tik Artimųjų Rytų atveju — susidarė netoli 4 mln. palestiniečių, turėjusių palikti savo gimtąjį kraštą. O kur Afganistanas (daugiau kaip pus-trėčio mln.), Balkanų pusiasalis — Bosnija-Herzegovina (830,000), Kroatija (340,000), Jugoslavija (390,000); Turkija (apie 1 mln.), Čėčenija (apie 800,000)... Didžiausiais pabėgėlių skaičiais kaltintina Afrika: Somalija (per 400,000), Sudanas (apie 4 mln.), Burundi (800,000), Congo (800,000), Angola (apie 2 mln.), veliausia — Sierra Leone (per 460,000) ir t.t.

Kai kuriuos šių nelaimingų žmonių reikėtų vadinti ne pagelbiais, bet išvietintaisiais. Kuomet jie savo krašto viduje jėga perkeltami iš savo gyvenvietių į kitas vietas, pvz., Kolumbijoje (kone 2 mln.), Turkojoje (kurdai – apie 1 mln.), Burmoje, Irake ir pan.

Nors įvairios tarptautinės labdaros bei globos organizacijos stengiasi šelpyti pabėgėlius, teikti jiems medicininę pagalbą ir surasti naujus namus, tačiau ne visiems taip gerai sekasi, nes kaimyninės valstybės (dažnai ir tolimesnės šritys) nelabai nori įsileisti tuos piliėnas masės – kitos kultūros, rasės, papročių ir gyvenimo būdo žmones. Apskritai pastaroju metu, nepaisant kad daugelio turtingesniųjų

pažangesniųjų valstybių ekonomika tvirtai stovi ir darbų nestokojama, nusistatymas prieš imigrantus vis didėja. Tiek Europa, tiek Amerika nuolat kalba apie imigracijos įstatymų pataisas, kad labiau būtų ribojamas kitataučių įvažinimas. Tuo pačiu žmonės, besistengiantys patekti į Ameriką ar kurį kitą pageidaujamą kraštą, atranda „plyšį“ jo sienose ir įsiliesia į kasdienybę. Visų juk nei sugaudysi, nei sustabdysi.

Idomu pastebėti, kad vis tik daugelyje kraštų jau pradeda darbo pažaidas vilioti imigrantus, nes savo darbo jėgos nebepakanka, ypač kai kuriuose darbo rinkos sluoksniuose. Dažniausiai pagedaujami dviejų rūšių kitataučiai: „juodadabiai“, kurie sutinka dirbti už mažesnę atlyginimą; specialistai, kurių vietinėje darbo rinkoje trūksta (pastaruojų metu tai daugiausia kompiuterių programuotojai ir įvairūs šios srities technikai). JAV imigrantų per daug nesibaido, net jeigu jie nelegalūs, nes čia, kaip visuomet ankščiau, kiekvienas gali rasti savo vietą, jeigu tik nori dirbti ir įsijungti į esamą gyvenimo srautą. Europos valstybės tebesvajoja apie „vieną tautą, vieną kalbą, vieną rasę“ sąvoką. Galbūt ir dėl to, kad jų gyvenimas pagrįstas tautiškoumo principu ir nepribrendo metas tapti „neaiškias tautinio mišinio“ hibridu. Europos (o tuo pačiu ir Lietuvos) valstybės stovi ant ilgų amžių istorijos, kalbos, kultūros, papročių pamato, kurio atsisakyti ir sunku, ir būtų nuostolingi. Panašiu principu gyvena ir Japonija. Tik pastaruojų metu, bėdos vertiama, pradėjo imigrantus kur kas palankiau žiūrėti, net jiems plačiau praversti savo uždaro gyvenimo duris.

Dabar tarp 120 mln. japonų jau gyvena apie pusantro milijono kiniečių, brazilų, europiečių, Ghanos ir kitų kraštų žmonių. Jiems net leidžiama priimti Japonijos pilietybę steigiamos dvikalbės mokyklos. Daugelyje pramonės miestų įsikūrusios ištisos kita-taučių apylinkės su maldyklomis, parduotuvėmis, kultūros klubais. Tiesa, šie „svetimieji“ dirba patius nemaloniausius, sunkiausius darbus tačiau yra įsitikinę, kad gyvenimas Japonijoje vis tik geresnis, kaip buvo savoje tėvyneje.

SAGA

RIČARDAS VAICEKAUSKAS
Tremties prisiminimai

Nr.2

Tesinys

kambarius su visais baldais ir ten buvusių turtu užėmė NKVD karininkai su šeimomis ir vietinis politrukas. Doktorui dabar teko dirbti valdišką darbą, gaunant menką atlyginimą. Dar gerai, kad kaimiečiai, prisimindami visą gerą, ką jiems padarė daktaras, atsidėkodavo kuo kas galėjo. Mokestiai ir pyliauos spaudė akininkus, bet tie, kiek įstengdami, padėjo daktarui. Kas keliais kiaušiniiais ar maišu bulvių, kas vėtimu malku.

1941 metais antaninių naktį pasigirdo stiprus beldimas į duris. Jis atidaręs, daktaras pamatė stovintį jo išgydytą NKVD kašininką Klimovą su revolveriu rankoje, o už jo — du kareivius su šautuvais, ant kurių buvo užmauti durtuvai. Už kareivių nugarų stovėjo civilis. Visiems sutęsus į kambarį, daktaro sūnus Romas pašino civilį. Tai buvo Čalkė Gutmanas, ant murginių marškininių prisiegses raudoną komjaunuolio ženklelį. Prie dirbtu buvo prisegtas dėklas su revoliu-riu. Taip, tas pats Čalkė, su kuriuo Romas mokykloje net trejus metus sėdėjo viename suole! Tas pats Čalkė, kurio tėvų daktaras, bėdamas valsties tarybos na-rius, perėpino darbą — du kartus per savaitę šluoti valgius aikštė ir bati panaktinius. Už šias pareigas turgaus mokyto 150 Lt. Tai buvo pusė mokyto-

jo algos. Už tuos pinigus buvo galima nupirkti: dvi karves: vieną melžiamą, o antrą mėsinę. Ir štai Gutmano tėvo ir jo sūnaus Calkės padeka. Įėjusieji prie sienos sustatė visus tris: daktarą, jo žmoną ir sūnų. Kareiviai saugojo duris, o karininkas ir Calkė ėmėsi daryti kratą. Radę, kas jiems buvo reikalinga, dėjo į kravą. Calkė mokojo lietuvių kalbą, todėl kruopščiai naršė knygas, dokumentus ir rankraščius. Karininkas, pamatęs atokiau gulintį puikų odinį lagaminėlį su raudono kryžiaus emblema, kuriame buvo botiniais daktaro instrumentai ir medikamentai, stvėrė jį. Romo motina (irgi gydytoja — ginekologė), pamatiusi grobiama lagaminėlį, įsikibo į jį. Susistumdė: imitęs pagiringas NKVD karininkas ir gerokai pagyvenusi moteris. Grumtynės būtų užsitęsę, bet viską išsprendė kareivis, šautuvo buožė trenkęs motinai į kaklą. Ji palaido lagaminėlį ir griuvo apsipylusi krauju. Matydamas partrenktą ir sužalotą žmoną, daktaras suriko: „Romain bėk!“, o pats mėtėsi prie gulintios žmonos. Kojos spyris daktarą nusiųdė į šalį. Pamatęs, kas nutiko, Romas griebė taburetę ir, išmušęs langą, išsoko lauk. Viskas įvyko taip staiga ir netikėtai, kad atėjo naktį kurį laiką stovėjo sumišę, nežinodami ką daryti. Pirmasis atsikvošėjo Calkė Gutmanas ir, iš dėklų ištraukęs revolverį, šoko pro išmuštą langą. Šuolis buvo nesekmingas — pataikė į palangėje augusį vijoklinių rožių ir erikėčių krūmą. Dar viena nesėkmė — iškrito revolveris. Kol Calkė vadavosi iš krūmo, kol ieškojo revolverio, Romas buvo toli. Jis bėgo į užtvanką, apaugusią retais karklais ir nendremis. Šoko į vandenį ir kiek paplaukęs rado vietelę, tinkamą pasislėpti. Iš čia gerai buvo matyti visa užtvanka ir jos prieigos. Kaip ir

visi to amžiaus jaunuoliai, Romas buvo prisiskaitęs knygų apie indėnus ir jų gudrybes. Turėtos žinios padėjo jam bent laikinai išsigelbėti. Nulaužęs nendres stiebo gabalą ir jį aptžiojęs, panirio po vandeniu. Alsuodamas per nendres stiebą, Romas priešams buvo nematomas. Tuo laiku prie užtvankos atbego Čalkė ir kareivis. Abudu įsėdė į pakranteje stovėjusią valtį, ėmėsi bėglio ieškoti. Apžiūrėję nendres ir krūmokšnius ir nieko neradę, paliko valtį ir, išlipę į krantą, kažkur nubėgo. Įsitikinęs, kad persekiotojai dingę, Romas pasileido link vienišos sodybos, stovėjusios prie užtvankos. Daržinėje įlindo į šieną. Jis žinojo, kad enkavedistai padega namą ar šieną ir bėglį visuomet sugauna. Taip buvo ir šį kartą. Į daržinę, keikdamasis iš viesulas, įlėkė raudonarmietis su atkištu šautuvu, ant kurio buvo užmautas tribriaunis durtuvus. Ieškodamas bėglio, jis durtuvu ėmė badyti šieną. Jausdamas mirtiną pavojų, Romas metėsi lauk. Kareivis iššovė, bet netaikiai. Šaulys dar kartą pamėgino užtaisyti šautuvą, bet šautuve tebuvo vienas šovinyš. Tuo laiku Romas jau buvo beveik išlindęs per durų plyšį. Raudonarmietis, pralindęs pro daržinės duris, užsimigo durtuvu. Kazkokiu būdu Romui pasisekė sugriebti šautuvą ir durtuvą nukreipti į šoną. Vyko grumtinys. Kas ką: raudonarmietis nusmeigs Romą, ar Romas išsisuks? Staiga lyg sausa šakelė trakstelėjo, ir raudonarmietis susmuko. Jam iš pakausio sunkėsi kraujas. Romą išgelbėjo namo palėpėje tūnojusio snaiperio šūvis iš vokiško smulkiaus kalibro karabino. Į grumtinių vietą atbėgo Čalkė Gutmanas su revolveriu rankoje. Pamatęs sužeistą raudonarmietį ir greta jo Romą, Čalkė akimirksniui sutriko. Reikėjo skubiai gel-

bēti raudonarmieši, bet ir Romo nebūvo galima palikti. Calkē nūtaikē i Romā revolverī ir iššovē. Kulka, kaip buvo numatyta, pėrvėrė Romo koją, ir šis susvėrdėjis susmuko. Calkē griebe už pečū raudonarmieši ir išvilko i gatvę, tikedamasis suteikti pagalbą. Kol Calkē tempė i gatvę pėrsautą kareivį, šis atsisveikino su gyvenimu ir viltimi sulaukti komunizmo. Dabar reikėjo Romā pristatyti i NKVD būstinę, bet šis negalėjo eiti. Ir šį sykį Calkē rado išeitį. Išlaužė iš tvoros du baslius, padavė Romui. Jais pasiremdamas kaip ramerntais, vaikinās šiaip taip slinko pirmyn. Padėjo atsitiktinumas. Juos pasivijo ūkininkas, i pieninę vėžęs pieną. Tad beglys ir Calkē greit pasiekė NKVD būstinę, išikūrusią buvusioje Finkelšteino alinėje.

O alinē NKVD štabu tapo štai kaip. Sulaukes tarybų valdzios ir jausdamas artėjancią nacionalizacijā, Finkelšteinas nutarē sau nauda sau apgauti naujā valdzijā. Jis geranoriškai alinē padovanojot tarybų valdziai, o pats su šeimā liko gyventi antrame aukšte. NKVD būstinei alinē tiko puikiausiai. Čia buvo keli kambaryai. Vienas labai didelis. Po visā alinē buvo rusiai su grotuotais langais, labai tinkami žmonėms kankinti. NKVD būriui ir aktyvistams vadovavo leitenantas Klimovas, apsigyvenęs mažame kambaryje alinės gale. Alinės salėje būdavo sprendžiami visi svarbūs klausimai, ruošiami pasitarimai, operacijų planai. Šiuose pasitarimuose visados dalyvaudavo Čalkė, kaip vietinių salygų žinovas ir itin patikimas aktyvistas.

Iešas į NKVD būstinę Romas išvydo sėdintį tėvą. Motinos nebuvo... Ant savo ryšulelių sėdėjo dar keli žmonės su vaikais.

Bus daugiau

Gyvenimo kelią prisimenant

Kun. V. Rimšelis, MIC

Poznanės stotyje susiradom savo grupę. Visi džiaugėsi, kad mes Damutės lašinius atgavom. Atvažiavo traukinys, kuris turėjo eiti į Leipcigą. Vėl toks pats grūdimasis su lagaminais į vagoną. Leipcigą pasiekėm jau vidurnaktį. Čia išlipė, laukėm traukinio, kuris eitų link Stuttgart. Leipcigo stotyje palydėjom kun. Juozą Vaisnorą ir traukinį, kuris išvažiavo į Augsburgą. Kitoje stotyje kun. A. Kazlauskas išvažiavo į Drezdeną. Dar važiuojant, traukinyje sužinojom, kad po mūsų išvažiavimo Leipcigo stotis buvo subombarduota. Ta visa mūsų kelionė užtruko penkis dienas. Tuebingene bent aš pasijutau kaip namie. Greitai susiradom butus. Aš labai gražioje vietoje ant kalnelio apsigyvenau buvusio istorijos profesoriaus Beilmeierio namuose. Jis buvo jau miręs ir tame name gyveno tik jo sesuo. Tuebingene radom Vytautą Bieliauską. Antaną Sinkeną ir dar kelis kitus lietuvius. Padauginom Virbalyje sudarytą raštą septyniems studentams ir nunešėm pas notarą patvirtinti. Notaras uždejo savo antspaudą ir tas raštas pasidarė jau labai vertingas Arbeitsamte ir kitose įstaigose. Atrodė, kad viskas labai gerai sekasi.

Tarp karų pavoju

Grįžau į universitetą studijuoti, kaip doktorantas. Teologijos profesorius Th. Steinbuechel sudarė man disertacijos temą apie asmenį ir asmenybės moraliniame gyvenime. Tema labai plati. Pradėjau knistis ir teologijos ir filosofijos knygas. Th. Steinbuechel vis paklausia, kaip sekasi, o aš vis neturiu jam ko parodyti. Parašiau keletą puslapių. Paskutinis puslapis guli ant stalo, jau pageltonavęs nuo saulės. Vis nėra laiko atsidėti studijoms. Mano kambarys turi didelį langą labai arti žemės. Pas mane ateidavo studentai ne pro duris, bet pro langą. Jie nesiskubino įsiregistruoti universitete ir darbų sau neieškojo. Pas mane kasdien vis būdavo pilna lankytojų. Vakarais kartais jie dideli triukšmą sudarydavo. Vieną kartą šeimininkė manęs paklausė: „Haben Sie gestern gerauft?“ — Ar vakar jūs susipešėte? Ji norėjo pasakyti, kad mes išdykavom.

Tuebingen nuo senovės buvo ir yra universiteto miestas. Čia nėra jokių pramonės fabrikų. Iš Prahos atvažiavo kun. P. Brazys. Jis norėjo įsiregistruoti į universitetą, kaip doktorantas. Kai pamatė, kaip man sunku atsidėti studijoms, po poros savaičių jis pradėjo mane kalbinti iš Tuebingeno išvažiuoti į Wuerzburgą, miestą taip pat atvira, kuris nebus bombarduojamas. Nutarėm pirmą nuvažiuoti į Berlyną, kur turėjom pažįstamą. Berlyne pas seseris prancišketes ligoninėje gyveno kun. Jonas Kuzmickis. Iš jo sužinojom, kad ir mes galime tenai apsigyventi. Berlyne pamatė, labai žiaurų vaizdą. Labai daug didžiausių namų išgrauti. Ejom per sugriautus kvartalus. Vieną moterį paklausėm, kur yra ta seselių prancišketė ligoninė. Ji pasakė eiti ta pacia kryptimi, kai pamatysime stebuklą, tai ir bus prancišketė ligoninė. Paklausėm, koks tai turi būti stebuklas. Ji atsakė, kad tai labai aukštas didelis namas, o aplink visi namai sugriauti.

Greitai suradom tą stebuklingą namą. Kun. J. Kuzmic-

kis paaiškino, kad Berlyną bombarduoja du kartus per parą, vakare 8 valandą ir naktį 2 valandą. Tą patį vakarą pradėjo staugti sirenos. Seselės vežė ligonius žemyn į rūšį. Visi skubėjom į sleptuvę. Lektuvų antpuolis truko tik 20 minučių, bet atrodė, kad tas laikotarpis buvo labai ilgas. Visi garsiai kalbėjo rožančių ir prašė Švč. Mergeles Marijos užtarimo pas Dievą. Ant tą valandą panašus antpuolis pasikartojo. Kun. P. Brazys bombardavimų buvo dar nepatyręs. Rytė jį paklausiau, kaip ilgai pasiliksite šitime stebuklingame name. Jis atsakė, kad mes iš to stebuklingo namo turime nedelsiant išvykti.

Rytojaus dieną jau ruošėmės išvykti į Wuerzburgą. Seselės mums atnešė moteriškų kojinių ir kitokių drabužių. Kai mes atsisakėm priimti tas jų dovanas, tai jos pasakė, kad mes galime kam nors kitiems atiduoti, nes jos jau nesitiki iš to namo gyvos išeiti. Tos vienuolės yra tikrai šventos moterys. Jos įdėjo mums su maistu dar ir įvyniotą butelį. Kai viską susitvarkėm traukinyje, parpū mums, kas yra tame butelyje. Radom vokišką konjaką. Kun. P. Brazys atkimsio butelį vieną ir kitą kartą vis paragauti to seselių vienuolių švento gerimėlio. Vaziavom labai patogiai antroje klasėje. Linguojant monotoniškai vagonui, užsūdom saldžiu miegu. Mus pabudino tik konduktoriaus šauksmas „Wuerzburg!“

Visų pirma pradėjom ieškoti, kur apsisiti. Pirmą sutikimą kunigą paklausėm, kur mes galėtume gauti butą. Jis parodė namą ir pasakė, kad tame name dekanas turi dešimt laisvų kambarių. Tas dekanas sutiko mus labai mandagiai, bet kai pradėjom kalbėti apie butą, jis pradėjo skaičiuoti, mums savo gimes. Pamatėm, kad čia buto jau negausime. Dekanui pasakiau, kad gal augustinijonai turi porą laisvų kambarių. Jis pradžiugo ir tarė: „Halten Sie an dem Gedanken fest!“ — Laikykitės tos minties stipriai.

Laikydamiės tos minties stipriai, gavom pas augustinijonų du kambarius penktame aukšte. Šalia vienuolyno buvo labai graži barokinio stiliaus bažnyčia. Mes čia kasdien jiems aukojome ankstyvasias Mišias. Pas juos valgėm ir gyvenom kaip savo namuose. Vienuolyno apatiniai aukštai buvo užimti kareivių. Tuo metu Wuerzburge buvo gana daug lietuvių. Jiems kas sekėmadienį aukodavom šv. Mišias, ir jie mane laikė savo kapelionu. Vienuolynė patiam gale, penktame aukšte laiptų pabaigoje buvo apie dviejų metrų aukštumo labai graži Švč. Mergeles Marijos statula. Man atrodė, kad praeinant, ji vis žiūri į mane. Praeidamas pro tą statulą, vis trumpai pasimėsdavau. Nei iš šio, nei iš to atėjo keista mintis pabandyti, besilaikant turėklų, nušokti beveik į kitą žemesnį aukštą. Man tai gerai sekėsi. Vis pagalvodavau, kad jei būtų lektuvų puolimas, toks nušokimas padėtų greičiau atsitrasti sleptuvėje.

Artėjant Kalėdoms, iš seselių benediktinių Ulme gavau prašymą Kalėdų šventėms pas jas atvažiuoti, nes jos neturi kunigo. Prieš išvažiuojant, pasiskundžiau kun. P. Brazui, kad aš turiu kažkokį nerimą ir keistą silpnumą. Jis mane pradėjo atkalbinėti, kad šian-

Lietuvos kaimo darbai. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

dien nevažiuočiau. Jis sakė, kad rytą galėsiu išvažiuoti, nes iki šventių yra dar kelios dienos, o pagal šv. Tomą Akvinieti, tokiu atveju reikia paimti šiltą vonią. Taigi mes su tarėm tą dieną geriau nueiti į pirtį. Rytojaus dieną su geru ūpu išvažiavau į Ulmą. Traukinys keliu kartus turėjo sustoti dėl netoliese lektuvų puolimų. Po vidurnakčio traukinys prieš Ulmą už dviejų kilometrų sustojo ir mums pranešė, kad Ulmo miestas subombarduotas, traukiniu negalima įvažiuoti. Visi turėjom eiti pėsti, nešini su savo lagaminais. Kai priejom Ulmą, buvo jau rytas. Miesto kaip nebūta. Visur didelės krūvos rūkstančių pelenų. Verkdamos moterys pelenuose ieško savo daiktų. Aukštas seselių namas nugriautas, bet langai išdaužyti. Penktam aukšte koplyčioje tabernakulas išgruvis. Seselės parodė dvi cibortijas su komunikantais. Jos sakė, kad surinkusios išbarstytus komunikantus, pakonsekravus ir paruošus konsekravimui. Jos parodė mano kambarį, kuris buvo užverstas. Taigi gerai, kad vakar neatvažiuavau. Per bombardavimą viena seselė dingo. Ją vėjas išnešė pro langą, ir jos dabar neranda. Žemai saleje ant stalo aukojau žmonėms Mišias, pakonsekravau visus komunikantus. Pasilikti Ulme jau negalėjau. Pradėjau ieškoti kas mane pavėžintų į Tuebingeną.

Pamaciau ant kelio mažą sunkvežimį, ant kurio buvo užvarytas jautis. Paklausiau besirušiantį išvažiuoti su jautiu vyrą, kur jis važiuoja. Jis atsakė į Tuebingeną. Tada paprašiau, kad ir mane pavėžintų. Jis sutiko pavėžinti, jei du geriau su jautiu. Gali pasilaikyti už ragų. Dar atėjo viena studentė ir išprašė nuvesti į Tuebingeną. Aš jai pasiūliau atsisesti priekyje prie jautio. Ji pažūrėjo į jautio didelius ragus ir pasakė, kad bijo. Geriau jai bus prie jautio uodegos. Pavažiavom geroką kelią, ir pamaciau, kad studentė aukštai kojas kilnoja ir nežino, kur dėtis. Gaila tos mergaitės. Bet ir reikėjo pagalvoti, kad jautis nėra gyvulytis inteligentas. Jei jam užėina kokie norai, tai jam nepasakysi susilaikyti.

Tuebingene pirmiausia aplankiau Elenutę Kisieliutę, dar vis sergančią ligoninėje. Nuėjom pas ją kartu su Petru Brizgiu. Aš papasakojau jam apie kelionę ir pasakiau, kad kelionėje per visą dieną išstudijavau knygelę apie kortų gudrybes. „Tai, va, ir turėsi parodyti Elenutei ir man“, jis susidomėjo. Elenutė taip pat pradėjo klausinėti, ką veikiu, kur studijuojau, apie lietuvių Wuerzburg. Bepasakodamas

NATO IR MOKSLAS

Vis daug girdim apie Lietuvą ir jos pasirengimą stoti į NATO. Gyniba ir yra svarbiausias NATO uždavinys, nes jau 51 metai kai Europoje išlaiko taiką. Lietuva turi tris būdus užtikrinti savo pacios saugumą: stoti į NATO, pritaikyti savo kariuomenę kitom narėm, kad, reikalo atveju, visi gynybos dalyviai galėtų susikabinti ir naudotų ginklus, prie kurių visi galėtų prisidėti. Vadinasi, Lietuvai šave ginant, galėtų padėti ir kiti NATO nariai.

Kitas būdas, būtų visai savarankiškai, neutraliai, sukūrusi savo pacios gynybos sistemą, kaip daro Šveicarija ir Švedija. Tai būtų brangiausias kraštui variantas, bet, jei Lietuva tam turi užtektinai išteklų, kodėl ne?

Trečias būdas būtų atsi-klaupiti ant kelių prieš Maskvą ir maldauti jų pagalbos bei užtariamo. Rodos, Lietuva tik išsivadavo iš paskutinio varianto.

Bet, šalia ugdymo savigynos sistemų, NATO turi ir mokslinių interesų, kuriuos ji remia pagal išgales. Maždaug prieš dvejus metus du jauni mokslininkai, Giedrius Buracas, apmai saleje ant stalo aukojau žmonėms Mišias, pakonsekravau visus komunikantus. Pasilikti Ulme jau negalėjau. Pradėjau ieškoti kas mane pavėžintų į Tuebingeną. Pamaciau ant kelio mažą sunkvežimį, ant kurio buvo užvarytas jautis. Paklausiau besirušiantį išvažiuoti su jautiu vyrą, kur jis važiuoja. Jis atsakė į Tuebingeną. Tada paprašiau, kad ir mane pavėžintų. Jis sutiko pavėžinti, jei du geriau su jautiu. Gali pasilaikyti už ragų. Dar atėjo viena studentė ir išprašė nuvesti į Tuebingeną. Aš jai pasiūliau atsisesti priekyje prie jautio. Ji pažūrėjo į jautio didelius ragus ir pasakė, kad bijo. Geriau jai bus prie jautio uodegos. Pavažiavom geroką kelią, ir pamaciau, kad studentė aukštai kojas kilnoja ir nežino, kur dėtis. Gaila tos mergaitės. Bet ir reikėjo pagalvoti, kad jautis nėra gyvulytis inteligentas. Jei jam užėina kokie norai, tai jam nepasakysi susilaikyti.

Tuebingene pirmiausia aplankiau Elenutę Kisieliutę, dar vis sergančią ligoninėje. Nuėjom pas ją kartu su Petru Brizgiu. Aš papasakojau jam apie kelionę ir pasakiau, kad kelionėje per visą dieną išstudijavau knygelę apie kortų gudrybes. „Tai, va, ir turėsi parodyti Elenutei ir man“, jis susidomėjo. Elenutė taip pat pradėjo klausinėti, ką veikiu, kur studijuojau, apie lietuvių Wuerzburg. Bepasakodamas

mas privilioti tokio aukšto lygio konferenciją į Lietuvą. Konferencijos dalyviai turi bent doktorato lygio išsilavinimą ir konferencijoje dar toliau susipažįsta su naujaisiu tos srities tyrimų darbu. Amerikoje panašios rūšies institutai yra vadinami Gordon Konferencijos ir į juos pakvietimus gaudavo tik pirmaujančius savo srities mokslininkai.

Man ypač malonu rašyti apie šią konferenciją dėl to, kad abu rengėjai jauni, abu gimę ir augę Lietuvoje. Giedriui išvykus gilinti savo žinias į Ameriką, jis vis palaiko ryšius su Lietuva ir dabar rengia ypatingą, prestižinę mokymą Lietuvoje. Tarp mokslininkų tai labai svarbus įvykis, o Lietuvai įrodymas, kad NATO rūpinasi ir savo narių moksliniu pažangumu. Giedrius, pasinaudodamas Amerikos naryste NATO, sudarė sąlygas ir busimam kandidatui, Lietuvai, pasinaudoti NATO viena gerąja puse.

Neuromokslai yra labai nauja griežtųjų mokslų sritis. Jie studijuoja regėjimą ir bando nustatyti, kaip regima informacija perduodama smegenims. Yra labai didelis kiekis įvairiausių smegenų procesų tai informacijai perduoti. Šis mokslas domisi būdais ir aplinkybėmis, kuriomis naudojasi smegenys, rinkdami, atpažindami tą, ką jie mato. Žinant, kaip smegenys veikia, kodėl, kas turi jų veiklą kokią įtaką, gal ilgai mokslas galės galėti pritaikyti ir medicinoje, galės suprasti, kodėl žmonės kankina tam tikros ligos, susietos su protu, su smegenų veikla.

Reikia sveikinti jaunuosius mokslininkus ir linkėti jiems labai gerų rezultatų. Tikimės, kad ir suvažiavusiems dalyviams Lietuva, Nida ir lietuvių sveitintumas sudarys labai gerą įspūdį, ir jie norės patys

SKELBIMAI

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Lithuanian-American Owners
seeks English speaking Machinist. Apprentice with potential to become a Foreman. Small growing company near O'Hare. Tel. 847-233-9951; Fax 847-233-9953.

Vyrų ir moterų kirpėja.
15 metų patyrimas. Greitas, malonus patarnavimas.
Skambinti Vandai, tel. 708-422-6558.

Audronė ieško darbo. Gali prižiūrėti senelius arba vaikus, susikalba angliškai. Skambinti tel. 773-927-3281.

FULL TIME TELLER
Experience preferred but not required. Salary commensurate with experience. Fluent English/Lithuanian required. Hours are Monday, Tuesday, Thursday 9-5, Friday 9-8 and Saturday 9-1. For an appointment or additional information contact Lois Gajdos at 708-598-9408, ext. 228. Midland Federal Savings & Loan, 2657 West 69th Street, Chicago, IL 60629.

grįžt, gal net daugiau tokios rūšies mokslo atlikti Lietuvoje. Kaip Japonija, neturėdama didelių žemiškų išteklių, kles-ti, naudodamasi savo piliečių protu, taip gali ir Lietuva pirmą kartą pasirinktame moksle, vartodama savo žmonių di-džiausią Dievo dovaną — protą. Tik tokių energingų ir su-manių Lietuvos sūnų, kaip Giedrius ir Osvaldas, dėka, Lietuva turi galimybę žengti pirmyn patoje svarbiausioje krašto turto pasinaudojimo srityje — moksle.

* Danijos „Calsberg“ valdoma uostamiesčio alaus bendrovė „Svetyturs“ planuoja dar šį rudenį pradėti įgyvendinti įmonės plėtros projektą ir iki kitų metų pabaigos investuoti į įmonę 75 mln. litų. (Elta)

* Vakariinių Lietuvos ra-jonų laikraščių redaktoriai bendrai kreipdamiesi į valdžią perspėjo, kad panaikinus pri-

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF: (773) 585-0800
HOME: (708) 435-7160
FAX: (708) 585-4829

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Pažintinės kelionės po Čikagą ir Illinois valstiją.
Tel. 312-560-1125;
708-205-1394;
708-442-7516.

Stambi Čikagos kompanija ieško darbininkų dažymo darbams. Patyrimas nebūtinas. Tel. 847-921-5107.

STASYS' CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokių ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turu darbo draudimą.
S. Bonetis, tel. 630-241-1912.

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada is accepting applicants for Permanent Residence! For free information call: 1-773-282-9500. GTS concentrating in immigration to Canada. www.immigration-service.com

ELIA DAY SPA
now hiring manicurists, estheticians, massage therapists. Call 708-535-1450.

Legali imigracija į Kanadą. Skambinti Rimai tel. 708-218-0161.

Plakato, skelbiančio busimajį NATO renginį Nidoje, dalis. Dail. Artūras Aliukas

APIE DABARTINĘ TAUTOS FONDO VEIKLĄ

KESTUTIS K. MIKLAS

Tautos fondo 26-tasis metinis narių susirinkimas, įvykęs balandžio 29 d., buvo gan išsamiai P. Palio aprašytas „Draugo“ gegužės 11 dienos laidoje.

Kaip visiems turėtų būti žinoma, nuo šio iki kito metinio susirinkimo Tautos fondui vadovauja 15 asmenų taryba, kurią šiuo metu sudaro: Antanas Dundzila, Juozas Giedraitis, Algirdas Lukoševičius, Kostas Norvila, Jonas Pabedinskas, Nijolė Bražėnaitė-Paronetto, Pranas Povilaitis, Rasa Razgaitienė, Evaldas Remėza, Jonas Vainius, Jurgis Valaitis, Algis Vedeckas, Jonas Vilgalys, Jadvyga Vytuvienė ir Ramutė Žukaitė. Tuoj po susirinkimo įvyko pirmasis naujosios tarybos trumpas posėdis pasiskirstymui pareigoms. Jame buvęs tarybos pirmininkas Jonas Vilgalys atsišalino ir pasiūlymą išrinkti ilgametį vicepirmininką Jurgį Valaitį. Pasiūlymas vienbalsiai priimtas. Naujajam pirmininkui pasiūlyta, vicepirmininkais buvo išrinkti: Pranas Povilaitis ir Jonas Vilgalys, sekretore — Rasa Razgaitienė. Taryba taip pat patvirtino Algį Vedecką toliau vadovauti fondo valdybai.

Kas tas Jurgis Valaitis?

Tai veiklus New Yorko lietuvių visuomenininkas, inžinierius. Jis gimė 1921 m. gegužės 22 d. Marijampolėje, bet pradžios mokyklą ir gimnaziją baigė Klaipėdoje. 1939 m. vokiečiai okupavus Klaipėdą, nenorėdamas patekti į vokiečių kariuomenę, skubiai pasitraukė į Didžiąją Lietuvą. Tų patių metų rudenį įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto statybos fakultetą. Jį baigė 1944 m. pavasarį, apgynęs diplominį projektą iš tiltų statybos. Karui einant prie pabaigos, jį vokiečiai pagavo ir net aprenę Lufwaffe uniformą. Bet po dviejų savaičių jam pavyko ištrukti, neva darbas Austrijoje, ir atsikurti Vokietijoje, kur sulaukė karo pabaigos. Ketverius metus praleido Tuebingene ir Stuttgarte. Nuo 1949 m. gyvena JAV. Čia 1955 m. vedė Nijolę Maciūnaitę ir išaugino du sūnus.

Jurgis Valaitis

Amerikoje pagal specialybę dirba ir šiandien. Išlaikęs New Yorko valstijos profesinio inžinieriaus (PE) egzaminus, dirbo ir net vadovavo daugiaaukščių pastatų statyboms.

Visuomeninėje ir organizacinėje veikloje aktyvus nuo jaunystės. Gimnazijoje buvo skaitas, studijų metu priklauso Studentų techninių draugijai. Tuebingene dalyvavo „Sviesos“ sambūrio skyriaus ir centro veikloje. Buvo centro valdybos narys. Tą veiklą tęsė ir Amerikoje.

1949 m. New York'e int. Aleksandrui Maciūnui įsteigus Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungą (ALLAS), buvo jos centro valdybos narys.

1967 m. VLIKo pirmininko

dr. K. J. Valiūno pakviestas į VLIKo valdybą, joje išbuvo net vienuolika metų. Pradžioje ėjo finansų tvarkytojo, vėliau vicepirmininko visuomeniniams reikalams pareigas.

Būdamas VLIKo vicepirmininku, daug pasidarbo organizuodamas Lietuvos laisvini- mo darbo konferenciją, įvykusią 1974 m. spalio 26-27 d. White Plains, NY. Joje, dalyvaujant VLIKui, Lietuvos diplomatinės atstovai, PLB, JAV bei Kanados LB vadovams ir Lietuvos Laisvės komitetui, po ilgų svarstymų buvo priimta nemažai nutarimų, kurie didžia dalimi prisidėjo prie lietuvių visuomeniniuose santykiuose iškilusių nesklaidumų išlyginimo.

Būdamas finansų tvarkytoju VLIK'e, palaikė tamprius ryšius su Tautos fondu, kuris tuo metu dėl organizacinių trūkumų gana silpnai veikė. J. Valaitis ėmėsi iniciatyvos sustiprinti TF veiklą. 1970 m. jis Tautos fondui vadovauti pakvietė prel. Joną Balkūną ir padėjo jam sudaryti darbingą valdybą. Fondo padėtis ėmė gerėti. Pradėta rūpintis fondo inkorporavimu. Dirbant kartu su prel. J. Balkūnu, P. Minkūnu, Br. Nemicku ir A. Vakseliu, 1973 m. birželio 4 d. pavyko jį inkorporuoti New Yorko valstijoje kaip Lithuanian National Foundation, Inc. — pelno nesiekiančią korporaciją. 1974 m. gegužės 21 d. buvo gautas ir atleidimas nuo JAV federalinių mokesčių, tuo užsitikrinant daugiau aukotojų, kurie savo aukas Tautos fondui galėjo nurašyti nuo pajamų mokesčio. Pagal inkorporavimo nuostatus, Tautos fondas turėjo persitvarkyti. Kasmet turėjo būti šaukiami narių metiniai susirinkimai, renkama fondui vadovauti taryba. Susirinkimo ir tarybos nutarimams vykdyti taryba rinkdavo valdybą.

1978 m. VLIKui išsikeltant iš New Yorko, J. Valaitis pasitraukė iš jo valdybos. Bet jis neliko be darbo — tučiuojau buvo išrinktas TF tarybos pirmininku. Tarybos pirmininku buvo net šešis kartus — 1978, 1980, 1985, 1988, 1989 ir 1990 metais. Taigi, jis jau prityręs pirmininkas, ir fondo taryba galį džiaugtis, vėl turėdama jį savo vadovu.

Jurgis Valaitis pastaruosius penkerius metus vadovavo tarybos veiklos ir informacijos komisijai, kurios pagrindinė užduotis buvo apseparstyti TF veiklos gaires ir remtinus projektus, pasiūlyti juos tarybai patvirtinti, sekti patvirtintų projektų įgyvendinimą ir rūpintis, kad visuomenė apie juos būtų informuojama. Ypač tai pasidarė aktualu, kai Lietuva tapo nepriklausoma. Čia J. Valaitis buvo tikrai nepa- mainomas kovotojas dėl fondo paramos išaukėti ir tinkamai paruošti Lietuvos jaunimą skaidresnei Lietuvos atečiai. Jo vieno užsispyrimu ir gime lietuviškos pradžios mokyklos statybos projektas sulenkinto- se Lavoriške Vilniaus krašte.

Jo iniciatyva net buvo įvykdytas sėkmingas vėjus su- telkti bent 75,000 dolerių tų mokyklos statybai. Ji jau prie pabaigos ir tikimasi, kad ši rugpjūtį mokykla galės veikti naujose patalpose. Kitas J. Valaičio pasiūlytas projektas — Lietuvos mokyklų įdukri- nimas, kuris taip pat jau įsisėbavo. Daugiau kaip 20 mokyklų pavieniai asmenys ar organizacijos įsidukrina. Įdu- krintojai patys pasirenka mo- kyklą ir skiria jai aukų per Tautos fondą, kuris lėšas pa- di-

na 50 procentų, (neviršijant 250 dolerių).

Tarybos organizacinis posėdis

Šis posėdis, įvykęs gegužės 20 d., buvo skirtas tarybos vi- diniam susiorganizavimui, tai yra, pasiskirstyti pareigoms ir susitarti, kas kokius darbus dirbs ir kokiais reikalais rūpintis.

Pirmiausiai taryba patviri- no TF valdybos pirmininko Al- gio Vedecko pasiūlytą valdy- bos narių sudėtį: Donatas Banaitis, Aldona Katinienė, Aldona Mackevičienė, Vida Penikienė, Saulius Sirusas ir Vacys Steponaitis. Taryba nu- tarė palikti iki šiol veikusias tris komisijas bei jų sudėtį:

Finansų komisija: pirm. An- tanas Sabalis, nariai — Vacys Steponis, Ramutė Žukaitė ir valdybos pirm. Algis Vedeckas ar jo įgaliosas valdybos narys.

Veiklos ir informacijos komi- sija: pirm. Rasa Razgaitienė, nariai — Antanas Dundzila, Kestutis K. Miklas, Nijolė Bražėnaitė-Paronetto ir Jad- vyga Vytuvienė.

Paramos ir pašalpų skirsty- mo komisija: pirm. Evaldas Remėza, nariai — Vida Peni- kienė, Rasa Razgaitienė, Jo- nas Stankūnas ir Jadvyga Vy- tuvienė.

Prieš tris savaites įvykęs metinis narių susirinkimas priėmė pasiūlymą, kad dabar veikiantieji TF įstatai turėtų būti peržiūrėti, pataisyti ir su naujais pasiūlymais pateikti ateinančiam metiniam narių susirinkimui svarstyti. Suda- ryta įstatų peržiūros darbo grupė, susidedanti iš pirm. Jono Vainiaus ir narių — An- tano Dundzilos ir Jono Pabe- dinko, su teise, esant reika- lui, kviečiant teisinių patarėjų.

Svarstant jau veikiančią Lietuvos mokyklų įdukrinimo projekto eigą, dėl didėjan- čios reklamos iškilo įvairių klau- simų, reikalingų patikslinimo ir išryškavimo. Tam reikalui buvo sudaryta mokyklų įdu- krinimo darbo grupė, suside- danti iš pirm. Prano Povila- ičio, Nijolės Bražėnaitės- Paronetto ir Antano Saba- liaus.

Taryba taip pat išklaušė fi- nansų komisijos pirmininko Antano Sabalio pranešimą apie TF finansus. Prita- rta veiklos ir informacijos komi- sijos pirmininkės Rasos Raz- gaitienės siūlymui „Jaunimo metų“ proga globoti šią vasarą Lietuvos Genocido centro ruo- šiamą „Partizanų pažinties“ vasaros stovyklą 50-tai moks- leivių ir tris jaunimo žygius į partizanų kovų vietas, taip pat parūpinti bendro lavinimo mokykloms tautinę atribu- tiką, t.y., vėliavą, herbą ir pla- katą bei Tautos himną.

Buvo svarstytas ir patviri- tas memorandumas Vilniaus universiteto tarybai dėl rek- toriaus Rolando Pavilionio padarytų viešų amoralų pa- reiškimų, nepagrįstų teigi- niais, išėjusių, ypač Amerikos lietuvių adresu. Šis memoran- dumas bus išsiųstas su Lietu- vių fondo, JAV Lietuvių ben- druomenės, Tautos fondo ir Amerikos Lietuvių tarybos va- dovų parašais.

Tarybai svarstyti buvo pa- teiktas ir TF vadovybės veik- los kalendorius. Nutarta, kad paramos ir pašalpų skir- stymai būtų vykdomi dukart per metus, t.y., kovo ir spalio mėnesiais.

Nutarta, kad kitas tarybos posėdis bus liepos 15 d.

Norintieji daugiau sužinoti apie Tautos fondą, jo veiklą ir projektus, gali kreiptis į jo įstaigą šiuo adresu: Lithu- anian National Foundation, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, — tel. 718-277-0682.

Pavasario darbai. Nuotr. Eltos

A. + A.

IRENA BAKSYS MARTINKAITYTĖ

mirė 2000 m. birželio 5 d., 5:30 val. ryto, sulaukusi 79 metų.

Gyveno Orland Park, IL.

Nuliūdę liko: dukra Kornelija Baksys ir giminačiai Amerikoje, Kanadoje, Vokietijoje ir Argentinoje.

Velionė pašarvota birželio 7 d., trečiadienį, nuo 3 iki 9 val. vakaro Kosary laidojimo namuose, 9837 S. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL. Laidotuvės įvyks birželio 8 d., ketvirtadienį, 10 val. ryto. Po religinių apeigų Lietuvių Evangelikų liuteronų bažnyčioje, 6647 S. Troy, Chicago, IL, velionė bus palaidota Lietuvių tautinėse kapinėse. Nuolirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Liūdinti duktė.

Laidotuvių direkt. Kosary Funeral Home.
Tel. 708-499-3223.

A. + A.

JONUI DAINAUSKUI

mirus, reiškiu giliausią užuojautą dukrai JŪRAI, sūnui RIMUI ir jų visai šeimai.

Irena Veleckytė

DRAUGAS, 2000 m. birželio 6 d., trečiadienis

5

A. + A.

JONAS MOTIEJUNAS

Mirė, sulaukęs 86 metų.

Gyveno Čikagoje, Bridgeport apylinkėje. Gimė Kaune. Amerikoje išgyveno 51 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Victor su žmona Marija ir anūkas Adam; posūnis John Brinkmanas su žmona Melloney.

Velionis buvo brolis a.a. Alfonso.

A.a. Jonas pašarvotas Palos Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Highway, Palos Hills, IL, birželio 7 d., trečiadienį, nuo 3 iki 9 val. vakaro. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, birželio 8 d. Po 11 val. ryto religinių apeigų laidojimo namuose, Velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę artimieji.

Laidotuvių direkt. David Gaidas, Jr. Tel. 708-974-4410.

Lietuvių tautinių šokių mylėtojai ir I Lietuvių Tautinių šokių šventės pirmininkai

A. + A.

BRUNO G. SHOTAS

mirus, jo žmonai LUCILLE, dukroms CHRISTINE ir NANCY, sūnui VINCENT bei visai šeimai reiškiame giliausią užuojautą.

Lietuvių Tautinių šokių institutas

Netikėtai Amžinastin iškeliauv

A. + A.

KEISTUČIUI KODAIČIUI,

giliame liūdesyje likusią žmoną KUNIGUNDĄ, daug metų dirbusią klubo sekretore ir korespondente, nuoširdžiai užjaučiame ir liūdimė.

Miami Lietuvių Amerikos piliečių klubas — valdyba ir nariai

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

14911 127th Street • Lemont, IL 60439 • (630) 257-1618
Fax (630) 257-1647

Santurpos: atm. įn. = atminimo įrašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

2000 m. kovo mėn.

2x\$5 Krasauskas Marija, \$5; Powell Nijolė \$5.
5x\$10 Dubinkas Anastazija, \$10; Grybauskas Vytautas ir Joana, \$520 Puodžiūnas Žilvė, \$125; Slavikas Robert, \$10; Svėd George ir Dana, \$180.
1x\$20 Zailskas Antanas ir Teodora, \$1,225.
4x\$25 Germanas Dalia, \$25; Ilginytė Danguolė, \$125; Kiliulis Česlovas ir Laima, \$300; Stulpinas Stasys atm. įn.: Stulpin Liudmila, \$395.
1x\$40 Šaulys prel. Kazimieras atm. įn.: Šaulys Dalia, \$3,200.
8x\$50 Ambrizas John atm.: Juodka Vytautas, \$1,050; X, \$700; Būblys Algimantas V., \$370; X, \$700; Kučionas Aleksandras ir Jura, \$450; Markelis Adolfas atm.: Markelis Aldona, \$1,200; Mickus Antanina atm.: Mickus Antanas, \$700; Stankus Kostas, \$390.
1x\$55 Maknys Dawn, \$55.
21x\$100 Alantas Vytautas atm. 10 mirties metinių proga: Alantienė Irena, \$200; Bagdonavičius Vytautas ir Laima, \$100; Čizinauskas Edward ir Elena, \$300; Draugelis Arūnas ir Elena, \$1,900; X, \$500; Kaulinis Kazys (miręs) ir Joana, \$200; Kaunas dr. Roman ir Gražina, \$1,165; Koncė dr. Arvydas, \$1,000; Kvedar dr. Edward, \$900; Laukaitis Juozas P., \$750; Liaukus Sigitas ir Milda, \$800; Macys Vytautas ir Stasė, \$200; Morkūnas Joseph ir Vida, \$100; Reikenis Richardas ir Žilvė, \$700; Rimkus David K., \$200; Sealey prof. Raphael, \$2,800; Šeštukas Kestutis ir Onilė, \$100; Simutis Anicetas ir Janina, \$500; X, \$3,300; Urbutis Algimantas ir Dalia, \$1,150; Vainius Petras ir Loreta, \$100.
1x\$101 Burba Kostas ir Donata, \$501.
1x\$110 McGuire Elona atm. įn.: Vosylius Algis, \$455.
1x\$125 Kučionienė dr. Dalia atm. įn.: Kilius Povilas ir Rota, \$100; Dundzila Audrius, \$25, \$4,350.
4x\$200 Buivys Justinas ir Danguolė, \$1,300; Kilčiauskas Jonas ir Liucija, \$300; Lapatinas Vytautas ir Alice (mirusi), \$1,600; Miknaitis Sigitas ir Janina, \$400.
1x\$400 Andriūnas dr. Bronius atm.: Andriūnas Apolonia, \$4,500.
1x\$500 Bernotas Pranas J. atm. įn.: Bernotienė Birutė, \$500.
2x\$1,000 Deikis Adolfas ir Antanina, \$1,100; X, \$14,500.
Iš viso \$6,811.00

2000 m. balandžio mėn.

1x\$19 Nutautas Stasys atm. įn.: Adamkus Valdas ir Alma, \$500.
3x\$25 Bakunas George P. atm. įn.: Valeska E. D., \$25; Ugianskis Juozas ir Ann, \$530; Valeska Edward F. atm.: Valeska Marcella, \$325.
4x\$50 Galdikas Valentinas atm. įn.: Galdikas Sofija, \$750; Lukas Juozas ir Barbara, \$1,250; Mikuckis Algis ir Vaida, \$500; Siczkowski Elytė ir William, \$200.
1x\$95 Adamkavičius Ignas atm. įn.: Adamkus Valdas ir Alma, \$1,000.
12x\$100 Angeliadis Nick ir Nida, \$200; Anušis Saulius ir Lina, \$200; Balasaitienė Aurelija, \$550; Brighton Parko Lietuvių namų savininkų draugija, \$1,700; Jankauskienė Vida, \$275; Kleiza Vaclovas ir Asta, \$400; Leparskas Romas, \$200; Lietuvių Padėkos paminklo fondas: im. Lizaitis Juozas ir Valerija, \$9,640; Paškus Raymond E., \$1,900; Reškevičius Albinas ir Gražina, \$500; Skubisz Jonušaitė Regina, \$100; Vasiliauskas-Wesey Aleksas, \$300.
1x\$150 Bersėnas Juozas atm. įn.: Balzekas Sigita, \$150.
4x\$200 Bacevičius Juozas atm.: Bacevičienė Stasė, \$500; Baltutis Vytautas atm. įn.: Baltutis Ona, \$3,200; Joga Eugenija atm. įn.: Empakeris Viktorija ir Donatas, \$500; Kontrimas Ricardas ir Raimonda, \$2,000.
1x\$300 Adamkus prezidentas Valdas ir Alma, \$1,500.
3x\$500 Dzenkaitis Juozas atm.: Dzenkaitis Bronė, \$3,025; Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles sambūris: im. dr. Zigmąs, \$703; Nelson Kenneth ir Nijolė, \$500.
1x\$1,000 Balčiūnienė Ona atm. įn.: Balčiūnas Rytis, \$1,000.
Iš viso \$5,339.00

Lietuvių fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 2000.IV.30 — 10,064,762 dol.
Gautomis palankiomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą — 6,681,673 dol.
Palikimais gauta — 5,132,688 dol.

Padarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A-NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION. Visi remkime Lietuvių fondą, nes Lietuvių fondas remia lietuvių.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Amerikos vidurio vakarų Lietuvos Vyčių vasaros susirinkimas šaukiamas šį šeštadienį, birželio 10 d., Pasaulio lietuvių centre, Bočių salėje, 14911 127th Str., Lemont IL. Susirinkimo šeimininkai yra Lietuvos Vyčių 157 kuopa. Pradžią – 11:30 val.r. priešpiečiaiis punktualiai, o po to 12:30 val.p.p. – susirinkimas. Vietas priešpiečiams užsisakykite, skambindami Terry Strolia tel. 708-687-1430. Kviečiame dalyvauti visų kuopų narius.

Gegužinę rengia Našlių, našliukų ir pavienių klubas birželio 11 d., sekmadienį, Šaulių salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžią – 12 val. Bus gardaus maisto, gėrimų ir smagios muzikos. Dalyvaukite ir smagiai praleiskite dieną!

Čikagos ir apylinkių ateitininkų Šeimos šventė sekmadienį, birželio 11 d., bus pradėta 9 val. r. šv. Mišiomis Pal. J. Matulaitio misijoje. Melsimės už gyvuosius ir mirusius ateitininkus. Po Mišių, 10:30 val. r. PLC didžiojoje salėje bus iškilmingas posėdis, kurio metu įžodį duos moksleiviai ir jaunučiai. Žodį tars iš Lietuvos atskridęs kun. Antanas Saulaitis. Posėdžiui pasibaigus vyksime į Ateitininkų namus dalyvauti ten ruošiamoje gegužinėje. Tikimės, kad visi uniformuoti jaunučiai, jaunieji, moksleiviai, studentai ir sendraugiai šioje šventėje dalyvaus ir sekmadienį praleis kartu, džiaugdamiesi malonia ateitininkiškos šeimos dvasia. Kviečiame dalyvauti visus artimuosius ir draugus.

„Saulė“ Corporation, Chicago, IL, vadovaujama Patricia Paulauskas, Draugo fondo milijono užbaigimui prie ankstyvesnių 500 dol. įnašų atsiuntė dar 500 dol. ir tapo **garbės nare**. Laiške ji rašo: „Čia mūsų kukli auka, prisidedant prie siekiamo milijono, su troškimu, kad kiti negailėtų paremti savo kasdieninį „Draugą“, užtikrinant jo stiprų rytojų“. Sveikiname naują garbės narę ir nuoširdžiausiai dėkojame už dosnumą bei labai malonius linkėjimus.

Vyskupas Paulius Baltakis atvyksta į Šv. Antano parapiją (1501 S. Ave., Cicero, IL) kun. dr. Kęstučio Trimako kunigystės sukaktiai atšvęsti. Šventė įvyks sekmadienį, birželio 25 d. 9 val.r. bus aukojamos padėkos Mišios, po jų parapijos salėje – pasivaišinimas ir sukakties paminėjimas. Prašome vietos užsisakyti jau dabar, kad žinotume, kiek maisto ruošti. Auka – po 8 dol. asmeniui šventės išlaidoms padengti. Jas priima Mėta Gabalienė tel. 708-863-1911 arba paštu: 1828 S. 49th Court, Cicero, IL 60804. Čekį rašyti: Mėta Gabalis.

Vaikams

Daug įvairių programų vaikams rengiama šią vasarą Čikagos parkuose. **Marquette Parke** (6734 S. Kedzie Ave.) Vaikai ir paaugliai galės žaisti krepšinį, futbolą, žvejoti, užsiregistruoti muzikos pamokoms. Norėdami sužinoti tikslų tvarkaraštį, skambinkite tel. 312-742-7529, 312-747-6469 arba atsiųskite „Interneto“ puslapį www.chicagoparkdistrict.com.

Užsiregistruoti galima darbo dienomis nuo 10 val.r. iki 10 val.v., savaitgalį – nuo 9 val.r. iki 5 val.p.p.

Gimnastikos centre (Daley College, 7500 S. Pulaski, tel. 773-838-7522) taip pat veiks įvairios sporto, gimnastikos pratybos vaikams.

Stasė Petersonienė trumpai kalbės apie liūdnąsias tragiškojo birželio dienas per minėjimą, kurį ruošia JAV LB Brighton parko bendruomenė. Minėjimas, kuriame dalyvaus Vytauto Didžiojo šauliai ir rėmėnai, vyks birželio 11 d. 10:30 val.r. M. Marijos Nekalto prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44 Str). Po Mišių eisime prie kryžiaus, bus padėtas vainikas – simbolis nelaimingųjų atminimui.

Santuokos pažadų atnaujinimas įvyks jau šį šeštadienį Ateitininkų namuose. Kun. Antanas Saulaitis birželio 10 d. vadovaus pamaldoms, kurios prasidės 6 val.v. pavėsiname Ateitininkų namų ažuolyne. Po pamaldų bus progos pasilinksinti, pasidžiaugti, nes gros nuotaikinga muzika ir bus paruoštos lengvos vaisės. Norintys dalyvauti, prašomi registruotis skambinant Grasildei Reinytei tel. 708-352-3405 ar Pam Baukus 630-325-9772.

Muzikas, dainininkas Artūras Blažukas linksmis svečius, atvykusius į „Vaiko vartai į mokslą“ būrelį rengiamą gegužinę, kuri įvyks sekmadienį, birželio 25 d., 12 val. Pasaulio lietuvių centro sodelyje. Praleiskite gražią sekmadienio popietę draugų ir bičiulių tarpe! Visas pelnas skiriamas apleistų vaikų centrams Vilniuje ir Marijampolėje.

Prieš pirkdami namą, susizinkite apie paskolų rūšis ir jų veikimo ypatybes! Pirmą kartą perkantiems nekilnojama turtą rengiamas seminaras, kurį ves Island Mortgage Network Inc. paskolų skyriaus darbuotojas Nauris Tankevičius. Advokatas Robertas Ralis konsultuos teisiniais nuosavybės pirkimo klausimais. Seminaras vyks šį penktadienį, birželio 9 d., 7:30 val.v. Jaunimo centro kavineje (5600 S. Claremont Ave.). Galite užsiregistruoti tel. 773-735-3555 arba (pager) 773-461-0961.

Niekur taip pigiai nenusipirksite nors ir naudotų, bet labai gerų knygų kaip knygų mugėje Old Orchard centre (Old Orchard Rd. ir Skokie Blvd.)! Mugė prasidės šį šeštadienį, birželio 10 d., 6 val.v. ir tęsis iki 10 val.v. (5 dol. auka). Kitas dienas įėjimas – nemokamas. Sekmadienį, birželio 11 d., mugė veiks nuo 10 val.r. iki 10 val.v., pirmadienį – ketvirtadienį nuo 11 val.r. iki 9 val.v., penktadienį – nuo 11 val.r. iki 5 val.p.p. ir kitą šeštadienį, birželio 17d., – nuo 6 val.v. iki 10 val.v. bei sekmadienį, birželio 18 d., nuo 10 val.r. iki 5 val.p.p. Vaziuoti 94 greitkelio į šiaurę, išvažiuojamas – Old Orchard, sukiti į dešinę. Sėkmės!

Skelbimai

• **Baltijos kraštų meno paroda ir vidurvasario pobūvis**, vadinamas „Baltic Art Exhibition and Summer Solstice Reception“ vyks **penktadienį, birželio 23 d. Čikagos Simfonijos centre, 220 South Michigan Ave, 6 val. vakaro**. Sukvieskime kitataučius draugus ir patys gausiai susirinkime pasigerėti ir pasididžiuoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos žavingu šiuolaikiniu menu ir įdomiais vidurvasario papročiais. Bilietų kaina: \$30 iš anksto, \$40 tą vakarą. **Rezervacijos: 630-986-8613.**

Suinteresuoti pinigais Lietuva per **TRANSPAK** Speciali nuolaida PINIGŲ persiuntimui (Istaiga Draugo pastate) Tel 1 773 838 1050

LB Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyrius ir jo pirmininkas Gediminas Kazėnas birželio 13 d. 2 val. p.p. PLC Bočių menėje ruošia įdomią popietę. Programoje: „Panorama“ – žinios iš Lietuvos, Algirdo T. Antanaičio pasakojimas apie lietuvių literatūrą, deklamacijos, dainos, kavutė, pabendraavimas. Kviečiame atsilankyti ir įdomiai praleisti popietę.

Atsiųsta paminėti

GELTONOJO ŽEMĖS ORLAIVIO SĖKMĖ

„Kultūros barai“, 2000, Nr. 5. Lietuviai Lietuvoje, užklupti sunkmečio, atrodo, pernelyg įsijautė į okupacijos metais įgytą nepilnavertiškumą: viskas čia pas mus blogai. Bet užtenka peržengti valstybės sieną, ir jie iš karto pasijunta tokie pat Dievo tvariniai, kaip ir visas likusis pasaulis. Štai Erika Grigoričienė kalbasi su architektais, sukūrusiais paviljono pasaulinėje parodoje Expo-2000 projektą. Paroda, kurios devizas „Žmogus, gamta, technika“ prasidėjo birželio 1 d. Hanoveryje. 50 šalių šiemet pristatė atskirus paviljonus, tarp jų pirmą kartą ir Lietuva. Jo autoriai – architektai Audrius Bučas, Marina Bučienė, Gintaras Kuginis, Aida Čeponytė, Valdas Ozarinskas. Lietuvos paviljonas pripažintas vienas iš geriausių penketuko, pristatytas prestižinei kasmetinei architektūros premijai, dėl teisės pasibaigus parodai įsigyti paviljoną varžosi kelios užsienio kampanijos, ateina gausybė pasiūlymų iš architektūros leidinių publikuoti pastato fotografijas ir brėžinius. Architektai pasirinko modernią formą: tai ryškiai geltonas aerodinamiškas formų statinys, primenantis fantastinę mašiną. Jiems rūpėjo ne tiek parodyti ypatingus Lietuvos pasiekimus, kiek pasakyti, kad Lietuva yra civilizotas Europos kraštas, kuriame gal daug kas vyksta pavėluotai, bet visada europietiskai. Autoriai sujungė dvi sritis – informacines technologijas, kurios šiandien lemia visuomenės raidą, ir šiuolaikinį dizainą. Paviljono, anot užsienio spaudos, tiesiog negalima nepastebėti, o geltonoje spalvoje ji įžiūri jaunos tautos optimizmą. Autorių nuomone, šią spalvą jie pasirinko todėl, kad norėjo sugriauti nuomonę, jog lietuviams būdinga tik tai, kas kuklu ir pilka. Paviljoną statė Panevėžio statybininkai, kurie savo darbą atliko labai gerai. Architektai skundžiasi, kad Hanoveryje jų darbas giriamas, o Lietuvos valdininkai ne tik nesididžiuoja ir nemėgina perimti dalies nuopelnų, o nuolat peikia ir mėgina sumenkinti jų darbą. Bet bėgti iš Lietuvos, sako, niekada neplanavo (nors yra dirbę užsienyje), nes ir čia turi daug ir įdomaus darbo.

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-8742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Zvaigždutė

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Netikėta draugystė

Piešė dail. J. Paukštienė

MOTINĖLĖS MEILĖ

Kas labiausiai moka
Žemėje mylėti?
Kas daugiausia gali
Kančių iškentėti?

Kas nebijo vargo,
Nemigo naktų?
Kas užstoja šaltį
Spengiančių žiemų?

Kas nueitų kelio
Atkarpos ilgiausias?
Kas parneštų ugnį
Į namus švenčiausią?

Kas pradėjus lyti
Petelius apgaubtų?
Kas nusiminusius
Prie krūtinės glaustų?

Kas, paliekant sodžių,
Maldą sukalbėtų?
Kas, į kelią ilgą,
Duonos riekę duotų?

Kas, sugrįžtant lauktu,
Židinį kurentų?
Kas ant kelių galvą,
Švelniai pakulentų?

Gal, sakysit, saulė,
O gal paikas vėjas?
Ne! Visus tuos darbus
Daro motinėle

Mokytoja
Violeta Pakalniškienė

MINTYS PAGALVOJIMUI

Geografija yra didžiųjų re-
alybių ir platiųjų erdvių žavin-
tis mokslas. Beveik 40 metų
nugrimzdęs į šios žemės gra-
zias ir tragiškas realybes, per
jas dažnai pažvelgiu į pačias
didžiąsias žmogaus ir žmoni-
jos problemas, nuo žemės žvel-
giu į Dangų, bet ne atbulai.
Gamtos vaizdų didingas gro-
zis, žmonių, tautų, rasių, kal-
bų kultūrų ir žmogiškojo būdo
nepaprastą sudėtingumą pa-
lenkia mano galvą prieš Visa-
tos pradinį Autorių, prieš be-
galinę Jo išmintį ir galybę.

Kazys Pakštas
Daktaras, geografas,
rašytojas, profesorius.

Moralės pradžia atiteka iš
Švenčiausiųjų gyslių.

Poetė Marija Aukštaitė

KAS YRA ŽODIS

Nesunku paaiškinti, ką rei-

kia vienas ar kitas žodis, ko-
kia jų vartojimo aplinka. Bet
kaip apibrėžti žodį teoriškai?
Juk žodžiai tokie įvairūs savo
funkcijomis (paskirtimis) kal-
boje, santykiu su tikrove ir
žmogumi. Žodžio esmę padeda
atskleisti jo santykiai, o jie
yra trejopi: 1. Santykis su tik-
rovės daiktais ar reiškiniiais;
2. santykis su žmogaus minti-
mis, jausmais ir norais; 3. san-
tykis su kitais žodžiais. Dau-
guma žodžių pavadinama tikro-
vės daiktus ar reiškinius, kiti
ne tiek įvardija, kiek išreiškia
žmogaus požiūrį į veiksmus,
ypatybes. Be to, labai įvairūs
žodžių tarpusavio santykiai.
Jie parodo žodžių reikšmės ga-
limybes. Taigi kiekvienas žo-
dis yra reikšmingas ženklas,
žmogaus sukurtas išreikšti sa-
ve visuomenėje. Kadangi da-
bartinėje kalbotyroje pripažin-
ta, jog kalba yra savita garsi-
nių ženklų sistema, o žodis —
tos sistemos elementas, tai ji
bendrais bruožais galėtume
taip nusakyti: žodis — gar-
sinės kalbos elementas, turin-
tis savo formą, kuria išreiš-
kiamas tam tikras turinys.

Vien kalbininko akimis žiū-
rėdami, nuskriaustume žodį.
Žodis, kaip ir kalba, yra ne
vien socialinis, bet ir kultūros
reiškinys. Filologijos mokslo
daktaras J. Lankutis apie tą
lietuviško žodžio žingsnį rašė:
„Žodį tauta nusikala kaip ir
valdžios kardą, kuriuo ji gina
savo laisvę, skinasi kelią į
šviesą ir laimę“.

Dr. Antanas Balašaitis

*ATOSTOGOS

Valio! Kaip visi stovyklauto-
jai ir vadovai jaučiasi, kai jie
yra Dainavoje? Dainava yra
smagiausia vieta pasaulyje.
Ten visi esame kaip didelė,
linksmą šeima. Ten mes kas-
met susirenkame gyventi kar-
tu dvi savaites. Aš negalėčiau
gyventi be Dainavos.

Dainava yra lyg maža Lietu-
va. Visur matomi žali kalnai
ir dideli ąžuolai. Yra pušynas
ir Kryžių kalnas. Dainava turi
net Rambyną! Bet Spygliys, tai
geriausias dalykas Dainavoje.
Mes jame kasdien plaukiame.

Gal ir ne visai tiesa, Spygliys
nėra pats geriausias dalykas,
patys stovyklautojai yra svar-

biau už viską.

Aš negaliu sulaukti šios va-
saros, kai aš vėl grįšiu į Dai-
navą. Sudiev!

Giedrė Kazlauskaitė,
Lemonto Maironio lit. m-los
moksleivių metraštis 1996/97
m.

MIELI KNYGNEŠIAI

Nuoširdus ačiū jums visiems
už jūsų sunkų darbą. Jūs to-
kie gudrūs, kad sugalvojote
įvairius planus, kad galėtumė-
te pernešti lietuviškas knygas
ir laikraščius. Aš niekaip ne-
galėčiau sugalvoti tokių da-
lykų ir įvykdyti tokius planus.
Aš esu jums labai dėkinga.

Joana Orentaitė

Ačiū, kad padėjote Lietuvai
išlikti gyvai! Jūs mokėjote pa-
slėpti lietuvišką spaudą taip
gerai, kad rusai jos neatrado.
Jūs viską apgalvojote ir net
nebijote prarasti gyvybės, ko-
vojant už lietuvišką žodį. Be
Jūsų aukos, galbūt jau nebūtų
Lietuvos žemėlapyje. Jus ger-
bia visa Lietuva. Ačiū labai!

Vytas Bradūnas

IEŠKOME

Mums reikia gerų knygne-
šių. Jie turi būti darbštūs,
drąsūs ir labai lankstūs. Jie
turi dirbti be įtampos ir būti
labai gerai nusiteikę.

Darbo valandos turėtų būti
nuo 9 val. ryto iki 6 val. vaka-
ro, bet gali būti įvairios. Pilna
alga turėtų būti 1,000 litų
kasdien arba maistas. Iš tik-
rųjų alga nedidelė. Norintys
dirbti atsiliėpkite Sigitui Ri-
mui.

Visi trys Baltimorės Kara-
liaus Mindaugo lit. m-los mo-
kiniai („Mūsų metai“)

GALVOSŪKIO NR. 151 ATSAKYMAS

Pavyzyds: 1x1/2=1-1/2=1/2.

GALVOSŪKIO NR. 152 ATSAKYMAS

Draugystė — draugauti.
Pyktis — pykti. Pasisveikini-
mas — pasisveikinti. Sakiniai
gali būti įvairūs.

PAGALVOKITE NR. 3

1. Ką reiškia žodžiai; inteli-
gentas, intelektualas, eru-
ditas? 2. Kaip kirčiuojamas
žodis liaudis: ar kaip naktis,
nakties, ar kaip valtis, val-
ties? 3. Kada buvo žalvario-
bronzos amžius? Atsiuntė
kun. dr. Gerulis. 4. Gaudo
musytes, bet ne paukštis, gy-
vena vandenyje, bet ne žuvis.
5. Geležinis dantis juoda žemę
kanda. 6. Kriptograma. Per-
skaitykite poeto Eugenijaus
Matuzevičiaus eilėraščio pos-
melį. Kriptogramos raktas: 1-
2-3-4-5-1 žiogo giminaitis; 7-
11-12-6-4-7 iš Turkijos kilusi
katių veislė; 8-17-18-15-16-9-1
šunų veislė; 6-2-7-8-9-10-7 ži-
rafos giminaite; 13-6-13-14-

17	18	15	16	9	1	10	11	12	13	7	14	5	2	7	1
8	7	2	7	16	11	3	11		11	12	19	16	9	1	
8	4	2	20	5	1			2	15	4	6	10	9		20
1	2	17	16	14	3	1			1	8	9	11	17	16	17

LINKSMIAU

Pardaveja klausia Zigmo:
— Berniuk, ar tikrai tau
mama liepė nupirkti 200 gra-
mų bulvių ir 3 kilogramus sal-
dainių?

GALVOSŪKIO NR. 154 ATSAKYMAI

Kryžiažodžio atsakymai:
Statmenai: 1. Kamara, 2. Ni-
da, 3. Šaka, 4. Žagarė, 7. vaga,
10. silkė, 11. dirva, 14. Var-
pas, 15. gilė, 16. Alytus, 19 ko-
pa, 20. ašis. Gulščiai: 5. Kailis,
6. balnas, 8. agava, 9. aras.
11. dorė (žvejų laivelis). 12.
Alsa. 13. gira, 17. lapė, 18. as-
la. 19. kalva, 21. kanapė. 22.
Šimkus.

GALVOSŪKIO NR. 155 ATSAKYMAI

A. Sruogienė (515 psl.) ir
Šapoka (282 p.) savo knygose,
kaip ir visi kiti dokumentai,
kunigaikštį Mikalojų Radvilą
(1512-1584) vadina Ruduoju,
nes jis turėjo rudą barzdą.
Angliškoje lietuvių enciklo-
pedijoje Simas Suziedėlis ne-
žinia kodėl kunigaikščio barz-
dos spalvą pakeitė iš rudos į
raudoną? Negana to, Suzie-
dėlis pakeitė net jo pavardę,
prikabindamas raidę „s“. Taip
Radvila tapo Radvilas... Enc.
Lit. 4-417). B. Atlantas ir Pa-
cifikas susijungė Panamos ka-
nalu 1913.X.10. C. Žodis Pol-
ka (Lenkija) reiškia „laukai“,
„lygumos“. (Bobby's Illus-
trated World Enc., 1256. psl.
N.Y., 1966). D. Ilgiausias lie-
tuviškas žodis susideda iš 33
raidžių: nebeprisikiškiako-
pūstlapiaudavome. E. Kilučių
ežeras, kuriame augo vandens
riešutai Agarai, yra Biržų
miesto pietuose.

PAGALVOKITE NR. 2 ATSAKYMAI

1. Velykų šventė gali būti
tarp kovų 22 ir balandžio 25 d.
Tai priklauso nuo mėnulio. 2.
Šveicarijos kariuomenės ran-
kinis laikrodis per parą gali
klysti viena dešimtajai sekun-
dės. 3. Arogantas — tai žmo-
gus, kuris per daug savimi pa-
sitiki, išdidus, nemandagus,
akiplėša. Ignorantas — tai
nenusimanėlis, nemokša, tam-
suolis, neraštingas. 4. Varpas.
5. Gaidys. 6. Ratažodis: 1. La-
vina, 2. Kalnas. 3. Raktas. 4.
Asilas. 5. Narvas. 6. Arklys. 7.
Ragana. 8. Pasaga. 7.
228:12=19. 8. Paimti, sukaup-
ti, surinkti ir t.t.

15-9-16-7-1 egzotiška šunų
veislė. Sudarė 8 klases mokinė
Teresė Aleknavičiūtė iš Aly-
taus. 7. Vieno berniuko iš
nakties dingio dviratis. Kaimy-
nai pastebėjo, kad 4 berniukai
sukinėjosi apie tą namą. Jų
vardai: Kazys, Linas, Jonas ir
Naris. Policija pradėjo juos
klausinėti. Kazys aiškino, kad
Linas pavogė. Jonas sakė, kad
Linas jam sakė, kad Naris pa-
vogė. Linas sakė, kad Kazys
pavogė. Naris sakė, aš žinau,
kas pavogė, bet aš nesakysiu.
Policijai paaiškėjo, kad Kazys
ir Linas nesakė teisybės, tiesa
galėjo būti tarp Jono ir Nario.
Tai kas gi pavogė dviratį? 8.
Automobilių kurą anglai vadi-
nami Petrol, kaip yra vadinamas
Amerikoje?

Mikas mokosi važiuoti auto-
mobiliu.

— Tėveli, kodėl gatvėje tiek
daug žmonių, gal šiandien ko-
kia šventė?

— Mikai, tu važiuoji šali-
gatviu...